

Primary School Students' Popular Culture Perception in Their Pictures (The Example of Multicultural Fjell Primary School in Norway)

Suzan Duygu Erişti¹

ABSTRACT. This study aims to investigate the influence of popular culture in children's artistic representations based on pictures and written thoughts on pictures. For this main purpose this study investigated the students' popular image and subject affected by their daily life in school and at home, social interaction with each other and rituals through popular culture. The study investigated a sampling between 10-13 years-old students in a multicultural primary school in Norway-Drammen. The study sampled from the Turkish students in five different classes at Fjell Multicultural Primary School. Through the research it was asked students to draw their favorite subject and image and answer the questions about their drawings. As a result of the research, it was found that the majority of the students explained their favorite popular image and subject by using popular culture themes, and most of the students' pictures are affected by popular culture. Great majority of the students used 'sport' as popular culture theme, important portion of students used 'computer technology' and 'trade marks' as popular culture themes in their pictures. The rest of the students' used 'wearing, TV & computer figure, daily life activity and music' as popular culture themes in their pictures.

Key Words: popular culture, pictorial representation, art education

SUMMARY

Purpose and significance: This study aims to investigate the influence of popular culture in children's artistic representations based on pictures and written thoughts on pictures. For this main purpose this study investigated the students' popular image and subject affected by their daily life in school and at home, social interaction with each other and rituals through popular culture. The study investigated a sampling between 10-13 years-old students in a multicultural primary school in Norway-Drammen. The study sampled from the Turkish students in five different classes at Fjell Multicultural Primary School. Through the research it was asked students to draw their favorite subject and image and answer the questions about their drawings.

Methods: The data of the research, which was projected, based on the qualitative research method, were collected in the form of pictures and written thoughts on the subjects depicted in pictures, and the findings obtained were analyzed and interpreted based on the descriptive analyses method. In this context, this research, was based on the art-based inquiry method. Art-based inquiry pattern uses applications as to literacy and visual arts and various methods for these applications. Being an intertextual pattern, art-based inquiry relates art and research efforts in scientific studies. In this pattern, the aim is to reveal students' perceptions and perspectives on various situations based on their own impressions and artistic representations (Eisner, 2002). In this research, multicultural primary school students' perception of popular culture was studied based on their pictures and views on their pictures.

Results: As a result of the research, it was found that the majority of the students explained their favorite popular image and subject by using popular culture themes, and most of the students' pictures are affected by popular culture. Great majority of the students used 'sport' as popular culture theme, important portion of students used 'computer technology' and 'trade marks' as popular culture themes in their pictures. The rest of the students' used 'wearing, TV & computer figure, daily life activity and music' as popular culture themes in their pictures.

Discussion and Conclusions: This study clearly showed that majority of students images' main subject is popular culture. Because drawing popular culture images for children so easy. The culture they live in, themes they share with peers and adults around them are mostly affected by popular culture. Popular culture is a part of today's' children life. It is important to use popular culture in educational environments based on this situation.

¹ Assist. Prof. Dr. Suzan Duygu Erişti, Anadolu University, sdbedir@anadolu.edu.tr

İlköğretim Öğrencilerinin Resimsel Anlatımlarında Popüler Kültür Algısı (Norveç Çok Kültürlü Fjell İlköğretim Okulu Örneği)

Suzan Duygu Erişti²

ÖZ. Bu araştırmanın amacı ilköğretim öğrencilerinin resimlerinde ve resimlerine yönelik yazılı anlatımlarına dayalı sanatsal ifadelerinde popüler kültürün etkilerini araştırmaktır. Bu genel amaç kapsamında araştırma öğrencilerin çevrelerine, okul ve evlerindeki günlük yaşamlarına, birbirleri ile olan sosyal etkileşimlerine ve çevrelerindeki ritüellere dayalı olarak popüler kültürden ne boyutta etkilendiklerini resimsel anlatımlarındaki popüler imajlar ve konulara dayalı olarak incelemiştir. Araştırma Norveç-Drammen'deki Fjel Çok Kültürlü İlköğretim Okulu'nda öğrenim görmekte olan 10-13 yaş arasındaki öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma örneklemini Fjel Çok Kültürlü İlköğretim Okulu'ndaki beş farklı sınıftan 42 Türk öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemiyle desenlenen araştırmanın verileri resimler ve resimlerde anlatılanlara ilişkin yazılı görüşler biçiminde toplanmış, elde edilen bulgular betimsel analiz yoluyla çözümlenip yorumlanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden sanat temelli araştırma (art-based inquiry) deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin büyük bir kısmının resimsel anlatımlarında popüler kültürün etkisi altında kaldıkları ve popüler kültür temalarını en favori imajları olarak kullandıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: popüler kültür, resimsel anlatım, sanat eğitimi

GİRİŞ

Kültür, bireylerin çevrelerini nasıl algıladıklarıyla değerleriyle, inanç sistemleriyle, nasıl düşündükleri ve nasıl davrandıklarıyla, zamanlarını nasıl geçirdikleriyle doğrudan ilişkili bir kavramdır. Kültür aynı zamanda, geçmişten gelen anlam ve anlamlandırmaların aktarılan parçalarıdır, dokularıdır (Hofstede, 1980).. Kültür bu anlamlandırmaları, semboller doğrultusunda hem doğrudan hem de dolaylı olarak içermektedir. Kültür tanımı genel olarak, sosyal bir grubun tamamı ya da hemen hemen tamamı tarafından paylaşılan değerler, bir toplumun yetişkin bireylerinin yeni nesil bireylerine aktarmak istediği şeyler, bireylerin yaşadıkları dünyaya ilişkin algılarını yapılandıran davranışlarını şekillendiren toplu olgular, belirli bir süreçte değişen, gelişen, aktarılan, belirli bir topluluğa ait kurallar, sistemler, kuramsal ve pratik toplu kültürel anlamlardır (Francesco & Gold, 1998). Araştırmacılar kültürün etkilerini anlamak için kültüre ait bir sınıflama ve çerçeve oluşturmuşlardır (Hofstede,1980; Kluckhohn & Strodtbeck,1961; Trompenaars, 1993). Bu çerçeve kültürün gerçekçi tanımlarından çok kültürü oluşturan ortalama değerler sistemini ve normları içerir. Bu çerçeve içerisinde beklenen davranışlar, farklılıklar, ayrımlar ve benzerlikler vardır. Ama bu çerçeve farklı toplumlara, topluluklara ve gruplara göre değişkenlik göstermektedir. Kültür aslında bireylerin nasıl davrandığı, iletişim kurduğu ve toplumsal yaşayış içerisinde nasıl var olduğu ile ilgili en belirgin değişkendir (Hofstede,1980). Kültürün bireylerin davranışları, iletişimleri ve toplumsal yaşayış içerisindeki yerlerine ilişkin etkisinden yola çıkarak kültürün popülerlik yönünden bahsetmek mümkündür.

Popüler kültür, bireylerin müzik, sanat, medya, internet, TV, radyo, moda vb günlük ilgiler ile bireylerin iletişimi olarak tanımlanabilir. Çocukların gelişiminde ve öğrenme deneyimlerinde popüler kültür son derece önemli bir etkiye sahiptir. Popüler kültürün çocukların yaşamlarındaki önceliği ve yaygınlığı popüler kültürün yaygınlaşmasına olanak tanıyan elektronik, basılı, görsel-işitsel kitle iletişim araçlarının yaygınlığı ile doğrudan ilişkilidir. Popüler kültür teriminin okulda neleri içerdiği ya da kapsadığı tartışılabilir (Marsh, 2005). Fakat bir yandan da popüler kültürü içeren öğretim etkinlikleri ve öğretim yaşantılarının öğretmenlerin öğrencilerle okul programı dışında da bir iletişim ve etkileşim kurmalarını sağladığı söylenebilir. Sınıf ortamında popüler kültür içeren etkinlikler,

² Yard. Doç. Dr. Suzan Duygu Erişti, Anadolu Üniversitesi sdbedir@anadolu.edu.tr

yenilikçi yaklaşımlar olarak adlandırılabilir ve bu tür etkinlikler öğrencilerin öğretim ortamına eğlenceli bir süreç olarak yaklaşımlarına yardımcı olmaktadır (Buckingham, 1998).

McCarthy ve arkadaşları (2003) günümüzde popüler kültürün çocuklar üzerindeki etkisi çok büyük olması nedeniyle özellikle okul programlarına entegre edilmesinin son derece önem taşıyan bir konu olduğunu ve özellikle eğitimcilerin kültürel küreselleşme ve popüler kültür ile ilgili gelişmelere özellikle dikkat etmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

Öğretim ortamlarında öğrencilerin kendilerini ifade etmelerine olanak sağlayan en etkili yollardan biri de resimsel anlatımlardır. Öğretim süreçlerinde çocukların bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerini geliştirmesi beklenen sanatsal etkinlikler, bu becerilere ek olarak çocukların kendilerini özgürce ifade edebildikleri ortamlar sunma gücüne de sahiptir. Çocuklar için sanat alanı ve resimsel anlatımlar kendilerini rahatlıkla ifade edebildikleri bir ortam ve diğer öğretim alanlarını destekleyici bir süreçtir (Hudson & Hudson, 2001). Sanatsal yaklaşımlar öğrencilerin sezgiselliğini, yaratıcılığını, bir olay ya da kavrama ilişkin betimleyicilik/tanımlayıcılık yönlerini, iletişim kurma konusundaki algısal kararlılıklarını destekler (Arnstine, 1990; Efland, 1995; Eisner, 1991; Welch & Greene, 1995). Sanat etkinlikleri sürecinde sürekli olarak, bilerek ya da bilmeden günlük yaşantılarla kendimizi ve çevremizdekileri anlamaya ve anlatmaya yönelik çok sayıda ilişkilendirmeler de kurulmaktadır (Aland, 2005). Sanatsal etkinlikler, öğrenciler için toplumsal yaşayışı, geçmiş ve günümüzdeki toplumsal değerleri anlamayı sağlayan güçlü birer ortamdır (Mahlmann n.d. in Russell-Bowie, 2006, p.22). Bu nedenle sanatsal etkinlikler, öğrenciler için kültürlerini keşfedebilecekleri, yorumlayabilecekleri ve tanımlayabilecekleri bir süreç olarak da nitelendirilebilir (Clarke, 1996). Sanat, çocuklar için sahip oldukları bilgileri ifade etmek ve kültürlerini açıklamak için kullandıkları bir yoldur. Kültürel imgelerin ifade edilebileceği ve aktarılabilirliği zengin bir kaynaktır. Sanat aynı zamanda kültürel değerlere ve kültürel kimliğe ilişkin farkındalığın oluşturulabileceği bir yoldur (Boughton & Mason, 1999). Çağdaş toplumlarda sanat, toplumların kimliklerini, kültürlerini, gelenek göreneklerini anlamaları ve iletişim kurmaları için kullanılan bir yoldur. Sanatsal etkinlikler aynı zamanda farklı kültürel altyapılardan gelen öğrencilerin birbirlerini, davranışlarını ve kültürlerini anlamaları için kullanılan bir araç ve geleceğin çağdaş toplumlarının kültürel mozaiklerine ilişkin algılarını ve farkındalıklarını geliştirebilmelerini sağlayan bir süreçtir (Dawn & Southcott, 2006).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada popüler kültür olarak nitelendirilen kavram, öğrencilerin içinde yaşadıkları kültür bağlamında birbirleri ile olan iletişimlerinde, okul ortamındaki sosyal etkileşimlerinde ve evdeki günlük yaşamlarındaki önemli gördükleri, en sevilen ya da en popüler olan imaj ve nesnelere içermektedir. Bu bağlamda araştırma kapsamında öğrencilerden popüler kültür olarak nitelendirilen kavramların (en popüler ve sevilen nesne, imaj vb.) resimsel anlatımlarında ne şekilde ortaya çıktığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın temel amacı ilköğretim öğrencilerinin resimsel anlatımları ve resimsel anlatımlarına dayalı yazılı ifadelerinde popüler kültür öğelerine ne kadar yer verdiklerini, popüler kültür öğelerinin öğrencilerin sanatsal ifadelerini ne derece etkilemekte olduğunu ve öğrencilerin resimsel anlatımlarında popüler kültür öğelerinin ne şekilde ortaya çıktığını belirlemektir. Bu temel amaç kapsamında araştırmada yanıtı aranan sorular şu şekildedir:

1. İlköğretim okulu öğrencilerinin resimsel anlatımlarında ve sanatsal ifadelerinde popüler kültürün etkileri görülmekte midir?

1. İlköğretim okulu öğrencilerinin popüler kültür algıları resimsel anlatımlarına ne kadar yansımaktadır?

2. İlköğretim okulu öğrencileri resimsel anlatımlarında hangi popüler kültürel temalarını yoğunlukla ifade etmektedirler?

YÖNTEM

Desen

Farklı kültürel ortamlarda yaşayan Türk öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin algılarını onların resimsel anlatımları ve yazılı görüşlerine dayalı olarak ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden sanat temelli araştırma (art-based inquiry) deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Günümüz post modern araştırma yaklaşımlarında, eğitim ortamlarındaki araştırmalar bilimsel veriler yanında sanatsal verilere dayalı olarak da incelemektedir (Cole & Knowles, 2001; Eisner & Barone, 1997; Denzin & Lincoln, 2005, Finley, 2005). Görsel anlatıma dayalı veri toplama (art-based inquiry) yaklaşımında görsel sanatlar uygulamaları ve bu uygulamalara ilişkin çeşitli yöntemler kullanılır. Görsel anlatıma dayalı veri toplama (art-based inquiry) bilimsel araştırmalarda sanat ve araştırmayı ilişkilendiren bir desendir (Denzin & Lincoln, 2005). Bu desende, sanatsal anlatımları yoluyla öğrencilerin çeşitli durumlara ilişkin algıları ve bakış açıları, onların kendi izlenimlerinden yola çıkılarak ortaya konulmaktadır (Eisner, 2002). Araştırmalarda resimleri ve resimsel anlatımlara dayalı verileri kullanmak özellikle ilköğretim sürecinde öğrenci merkezli bir süreçtir ve aynı zamanda yine öğrenci merkezli değerlendirme aracıdır (MacPhail & Kinchin, 2004).

Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını ilköğretim üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcılar olarak ilköğretim öğrencilerinin seçilmesinde bu çocukların herhangi bir konu hakkındaki dışavurumlarının resimsel anlatımlar yolu ile belirlenmesinin oldukça nitelikli veriler sunan uygulamalar olarak düşünülmesi etkili olmuştur. Diğer yandan, araştırmanın ilköğretim dördüncü sınıf düzeyinde yapılmasının bir nedeni de, bu yaş düzeyindeki çocukların resimsel anlatımlarda gerçekçilik döneminde olmaları, duygu ve düşüncelerini somut bir biçimde anlatabilmeleri, kendilerini özgür ve bağımsız bir biçimde ifade edebilmeleri, resimsel ifadelerinde ve yazılı anlatımlarında gerçeğe uygunluk eğilimi göstermeleri, gözlem ve incelemelere dayalı anlatım öğeleri kullanıyor olmalarıdır. Araştırma, Norveç-Drammen’de yer alan Fjell Çok Kültürlü İlköğretim Okulu’nda öğrenim gören Türk öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Fjell çok kültürlü ilköğretim okulu, Norveç’in Drammen şehrinde bulunmaktadır. Bu şehirde birçok etnik kökenden insan yaşamaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin öğrenim gördüğü Fjell çok kültürlü ilköğretim okulu birçok etnik kültürden gelen öğrencilerin bir arada öğrenim gördüğü bir okuldur. Araştırma uygulamasının yapılacağı okulun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yolu kullanılmıştır.

Çizelge 1: Öğrencilerin demografik bilgileri

Yaş	10 yaş		11 yaş		12 yaş		13 yaş	
Öğrenci Cinsiyeti	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Öğrenci Sayısı	5	3	10	5	4	11	1	3
Toplam Öğrenci	42							

Çizelge’1 de görüldüğü gibi araştırmanın katılımcılarının, 8’i 10 yaşında, 15’i 11 yaşında, 15’i 12 yaşında ve 4’ü de 13 yaşındadır. Öğrencilerin 20’si kız, 22’si ise erkektir. Katılımcı öğrencilerin 8’i temel eğitim üçüncü sınıfta, 15’i temel eğitim dördüncü sınıfta, 19’u ise temel eğitim beşinci sınıfta öğrenim görmektedirler.

Uygulama ve Verilerin Toplanması

Araştırma verileri, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden “doküman analizi” yoluyla (öğrencilerin Türk kültürüne ilişkin resimlemeleri ve yazılı anlatımları), 2008 yılında toplanmıştır. Araştırmanın verileri Norveç’te bulunan okulda Mayıs 2008 tarihinde toplanmıştır. Bu araştırma Norveç Drammen’deki Fjel Çok Kültürlü İlköğretim okulunda öğrenim görmekte olan 10-13 yaşları arasındaki 42 öğrenciyi kapsamaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler beş farklı sınıftaki Türk öğrencilerden oluşmaktadır. Farklı sınıflardaki öğrencilerin ortak bir ders saati için sınıf öğretmenlerinden izin alınarak tek bir sınıfta bir araya getirilmesi ile uygulama gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin her birine bir yüzü boş olan ve diğer yüzünde ‘Yaptığınız resimde ne anlattınız? Neleri çizdiniz?’ şeklinde bir açık uçlu soru olan A3 boyutunda kağıt ve siyah kurşun kalem dağıtılmıştır. Kağıtlar dağıtıldıktan sonra öğrencilere ‘Sizce çevrenizde sizin için en önemli olan ya da en sevdiğiniz nesne-imağ nedir?’ şeklinde bir soru sorulmuştur.

Resimlemelerini tamamlamalarının ardından öğrencilere kağıdın arkasında yer alan açık uçlu soruyu yazılı olarak yanıtlamaları istenilmiştir. Sorulan açık uçlu soru araştırmanın verilerin analizi sürecinde öğrencilerin resimlerindeki popüler kültür imajlarının belirlenmesinde etkili bir biçimde kullanılmıştır. Araştırmaya katılım öğrencilerin gönüllü olmalarına ya da araştırmaya katılım istekliliklerine

dayalıdır. Araştırmacı, araştırmanın etik boyutu ile ilgili olarak da araştırmanın yapıldığı okulların yöneticilerinden, öğretmenlerden, ailelerden ve öğrencilerden araştırma için gerekli izin ve onayları almıştır. Diğer yandan, araştırmacı, ailelerinden ve öğrencilerden çizmiş oldukları resimlerin ve elde edilen araştırma bulgularının yayınlanması konusunda onaylarını ve izinlerini almıştır.

Veri Toplama Ortamı

Araştırmanın verileri Norveç'te katılımcı öğrencilerin öğrenim gördükleri okullarda ve katılımcıların ortak boş zamanları göz önünde bulundurularak belirlenen bir sınıfta gerçekleştirilmiştir. Norveç'teki uygulamanın yapıldığı sınıf atölye biçimindedir. Öğrenciler büyük masalar etrafında dörder kişilik gruplar halinde oturmaktadırlar. Uygulama sürecinde öğrencilere resim kâğıdı, kurşun kalem ve açık uçlu soruları yanıtlayacakları kâğıt sağlanmıştır. Uygulama için öğrencilere 45 dakika süre verilmiştir. Uygulama, Norveç'te araştırmacı ve öğrencilerin sınıf öğretmenleri gözetiminde yapılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Öğrencilerin resimsel anlatımlarından ve resimsel anlatımlarına dayalı yazılı ifadelerinden elde edilen veriler doküman incelemesi yoluyla incelenmiş, betimsel analiz yoluyla çözümlenip yorumlanmıştır. Verilerin çözümlenmesi aşamasında, öğrencilerin çizmiş oldukları resimler ve açık uçlu sorulara vermiş oldukları yanıtlar araştırmacı tarafından analiz edilmiş ve hangi ana temaların popüler kültür ögesi olarak nitelendirilebileceğine ilişkin alan uzmanlarının görüşlerine sunulmuştur. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin resimsel anlatımlarında ve resimsel anlatımlarına dayalı ifadelerinde ortaya çıkan temalar 'Spor, ticari markalar, bilgisayar, giyim, TV ve bilgisayar figürleri, günlük yaşam etkinlikleri, doğa figürleri, bayramlar ve müzik' şeklinde 10 ana başlık altında toplanmıştır. Uzmanlardan, öğrencilerin resimsel anlatımlarından yola çıkılarak belirlenen bu temaların hangilerinin popüler kültüre ilişkin temalar olduğunu belirlemeleri istenmiştir. Uzmanların analizleri sonucunda görüş birliği ve görüş ayrılığı olan maddeler belirlenmiştir. Araştırmacı ile alan uzmanları arasındaki güvenilirlik hesaplamasında Miles ve Huberman (1994 s. 64), Güvenirlik= Görüş Birliği / (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) X 100 formülü kullanılmıştır. Elde edilen güvenilirlik değeri ise % 100'dür. Uzmanlarla gerçekleştirilen çalışma sonucunda öğrencilerin resimsel anlatımlarında ve resimsel anlatımlarına dayalı yazılı ifadelerinde yer verdikleri 'doğa figürleri ve bayramlar'ın popüler kültür ögesi olarak görülemeyeceği sonucuna varılmış ve oluşturulan çerçeve skaladan bu ana temalar çıkarılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular "öğrencilerin resimlerindeki popüler kültür öğeleri" ana teması altında toplanmıştır. Öğrenci çalışmalarının analiz edilmesiyle belirlenen temaların tümünü kapsayan bir çerçeve skala oluşturulmuş ve verilerin söz konusu skala üzerinde frekans ve yüzelere göre dağılımı belirlenmiştir. Oluşturulan çerçeve skala popüler kültür ögesi olarak nitelendirilen tema ve bu temaya ait alt başlıklardan oluşmaktadır. 'Spor, ticari markalar, bilgisayar, giyim, TV ve bilgisayar figürleri, günlük yaşam etkinlikleri ve müzik' olmak üzere 8 başlıktan oluşan çerçeve skaladaki ana temalar ve alt temalar Çizelge 2'de görülmektedir.

Araştırma kapsamında öğrencilere 'Sizce çevrenizde sizin için en önemli olan ya da en sevdiğiniz nesne-imağ nedir?' şeklinde bir soru sorulmuş ve bu sorunun yanıtı olarak da resim yapmaları istenmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi, öğrencilerin sorulan soruya dayalı olarak yaptıkları resimler ve resimlerine dayalı olarak 'Yaptığınız resimde ne anlattınız? Neleri çizdiniz?' şeklinde açık uçlu sorusuna verdikleri yanıtlar kapsamında öğrencilerin tamamına yakınının çalışmalarında popüler kültür öğelerinin var olduğundan bahsetmek mümkündür. Öğrenci resimlerinin yalnızca ikisinde (bir öğrenci 23 Nisan ile ilgili bir resim yapmıştır, bir öğrenci de doğa resmi yapmıştır) araştırma kapsamında görüş bildiren uzmanlar tarafından popüler kültür ögesi olarak nitelendirilemeyecek bir takım öğelerin varlığından söz edilmektedir. Öğrenci resimlerinin 40'ında uzmanlarca popüler kültür ögesi olarak nitelendirilen ve çizelge 2'de görülen öğeler yer almaktadır.

Çizelge 2'de görüldüğü gibi öğrencilerin resimlerinde ve resimsel anlatımlarına dayalı yazılı ifadelerinde öğrencilerin 28'i (%67) spora, 11'i (%26) bilgisayara, 9'u (%21) ticari markalara, 6'sı

(%14) giyime, 3'ü (%7) televizyon ya da bilgisayar figürlerine, 2'si (%5)günlük yaşam etkinliklerine ve 1'i (%2) müziğe yer vermiştir. Araştırma kapsamında resimsel anlatımlarda ortaya çıkan popüler kültür kavramları aslında bu çocukların yaşadıkları kültür içerisinde yeni bir alt kültür oluşturduklarının da göstergesidir. Bu alt kültür aynı zamanda günümüz teknoloji destekli ve çok hızlı değişen dünyası düşünüldüğünde diğer kültürlerdeki yaşlıları ile de uyum gösterebilir popüler kültür öğelerini ve konu başlıklarını içermekte olduğu söylenebilir.

Çizelge 2. Öğrencilerin resimsel anlatımları ve resimsel anlatımlarına dayalı yazılı ifadelerde ortaya çıkan popüler kültür temaları

Öğrencilerin Yaşı	10 yaş			11 yaş			12 yaş			13 yaş			Genel Toplam			Toplam %
	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	
Öğrencilerin Cinsiyeti	f															
Öğrencilerin Sayısı	5	8	3	10	15	5	4	15	11	1	4	3	20	22		
Spor	2	5	3	7	11	4	1	9	8	-	3	3	10	28	18	66.66
Futbol	2	5	3	5	9	4	1	9	8	-	-	2	8	25	17	-
Tenis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-
Yüzme	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	2	2		-
Ticari Marka	-	1	1	3	3	-	1	4	3	-	1	1	4	9	5	21.42
Adidas	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-
Nike	-	-	-	2	2	-	1	4	3	-	1	1	3	7	4	-
Bilgisayar	-	-	-	6	6	-	3	5	2	-	-	-	9	11	2	26.19
Dizüstü Bilgisayar	-	-	-	2	2	-	-	1	1	-	-	-	2	3	1	-
Kişisel Bilgisayar	-	-	-	4	4	-	3	4	1	-	-	-	7	8	1	-
Giyim	2	2	-	2	2	-	2	2	-	-	-	-	6	6	-	14.28
Parmak arası terlik (flip	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
Günlük giyim	1	1	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	3	3	-	-
Spor giyim	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	2	2	-	-
TV & Bilgisayar Figürü	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	3	3	7.14
Play Station (Bilg.	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-
Teletabiler (TV figürü)	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-
Konuşan Araba (TV	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1	-
Günlük Yaşam Etkinlikleri	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	4.76
Çocuk Oyunları	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-
Müzik	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2.38
Mp 3 Player	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-

(K: Kız Öğrenci, T:Toplam, E: Erkek Öğrenci)

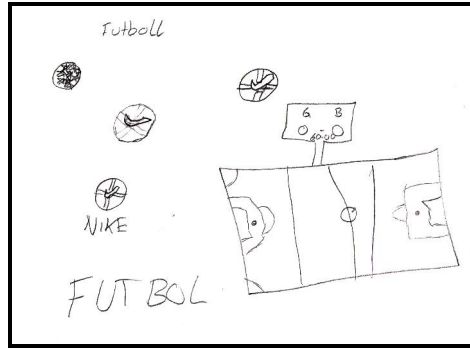
Resimlerinde popüler kültür ana teması olarak çoğunlukla 'spor'a yer veren 28 öğrencinin 25'i 'futbol' alt temasına yer vermektedir. 'Futbol' alt temasına yer veren öğrencilerin 17'si erkek, 8'i ise kız öğrencidir. Geri kalan üç öğrencinin 2'sinin resimlerinde 'yüzme' sporuna, birinin resminde ise 'tenis' sporuna popüler kültür teması olarak yer vermektedir.

Öğrencilerin resimlerinde popüler kültür ana teması olarak ikinci sırada gözlemlenen bir diğer popüler kültür ana teması ise 'bilgisayar'dır. Öğrencilerin 11'i resimlerinde 'bilgisayar' ana temasına yer vermiştir. 11 öğrencinin 9'u kız öğrenci, 2'si ise erkek öğrencidir. Öğrencilerin 8'i 'Kişisel Bilgisayar' alt temasına yer verirken, 3'ü 'dizüstü bilgisayar' alt temasına yer vermiştir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun kişisel bilgisayarlara ve yine belirgin bir kısmının dizüstü bilgisayar bilgisayarlara sahip oldukları, demografik bilgilerine dayalı olarak söylenebilir. Yine günümüz popüler kültürünün parçası olan bilgisayar öğrencilerin resimsel anlatımlarında ilk düşündükleri imajlar arasında yer almaktadır.

Öğrencilerin resimlerinde ‘bilgisayar’ ana temasına yakın oranda yer verdikleri bir diğer popüler kültür ana teması ‘ticari marka’dır. 9 öğrenci ‘ticari marka’ ana temasına yer vermiştir. 9 öğrencinin 4’ü kız öğrenci 5’i ise erkek öğrencidir. Resimlerinde ‘ticari marka’ ana teması gözlemlenen öğrencilerin büyük çoğunluğunun resimlerinde ‘futbol’ ana teması ile ilişkilendirilmiş ‘ticari marka’ ana teması gözlemlenmektedir. Örneğin futbol topu üzerinde ya da futbol forması üzerinde bir ticari marka gözlemlenmektedir.

Öğrencilerin bir kısmı ise popüler kültür ana teması olarak ‘giyim’e yer vermektedir. Giyime yer veren öğrencilerin tamamı kız öğrencilerden oluşmaktadır.

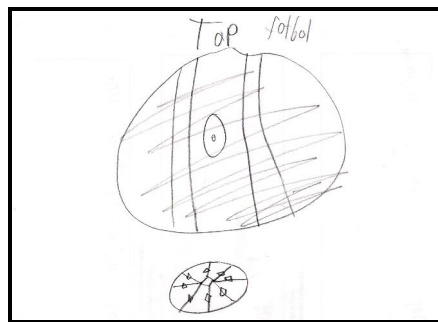
Öğrencilerden 3’ü ‘televizyon&bilgisayar figürleri’ ana temasına, 2’si ‘günlük yaşam etkinlikleri’ ana temasına, 1’i ise ‘müzik’ ana temasına yer vermiştir. ‘Televizyon&bilgisayar figürleri’ ana teması altında ‘play station, teletabiler ve konuşan arabalar’ yer almaktadır.

Bayram (12 yaş)

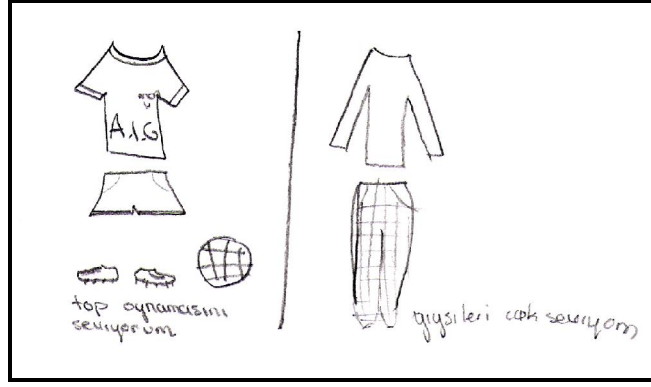
Resimsel anlatımında popüler kültür ögesi olarak ‘spor’ ana temasına ve ticari markalar ana temasına yer veren Bayram resimsel anlatımına dayalı yazılı anlatımında da “*Futbolu sevdim, top ve futbol sahası yaptım, çünkü o benim favorim*” demekte ve futbol ana temasını vurgulamaktadır.

Yaptığı resme dayalı yazılı anlatımında ‘*Top sevdiğimi anlatmak istiyorum, top yaptım, en sevdiğim spor*’ diyerek popüler kültür ögesi olarak spor ana temasını vurgulayan Mehmet’in resimsel anlatımında popüler kültür ögesi olarak futbol topu ve dolayısıyla ‘spor’ ana teması belirgin bir biçimde gözlemlenmektedir.

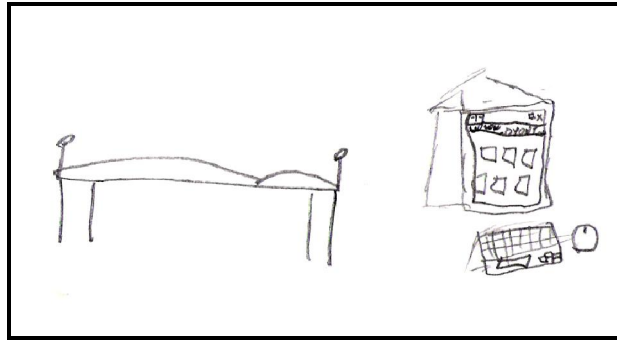
Mehmet (12 yaş)

Resmine dayalı yazılı anlatımında ‘*Futbol sevdiğimi ve giysilerimi sevdiğimi, giysiler ve (forma) top giysileri yaptım, çünkü onları seviyorum*’ şeklinde kendisini ifade eden Seçil, resminde popüler kültür ögesi olarak ‘spor’a ve yanı sıra ‘giyim’e ve ‘ticari marka’ya yer vermiştir.

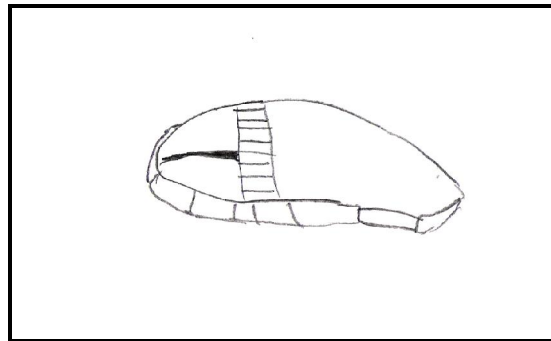
Sevil (12 yaş)

'Bilgisayarımı çok seviyorum ve yatağımı, bilgisayar ve yatak resmi yaptım, onları çok sevdiğim için' şeklinde resmini anlatan Fatma resminde de yazılı anlatımında olduğu gibi 'bilgisayar' ana temasına yer vermiştir. 'Bilgisayar'da araştırma kapsamındaki görüşlerine başvuru alan uzmanlarınca popüler kültür ögesi olarak nitelendirilen bir diğer ögedir.

Fatma (11 yaş)

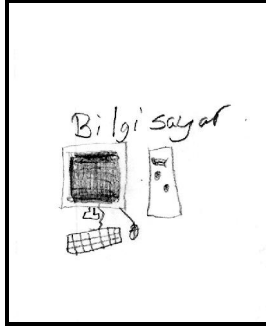
Resminde parmak arası terlik yapan ve resmine dayalı yazılı anlatımında 'Ben şip şap yaptım, ayakkabı, rahat çünkü denizde filan da rahat, çünkü güzel ve rahat' şeklinde görüşlerini vurgulayan İpek'in resminde de popüler kültür ögesi olarak 'giysi' ana teması yer almaktadır.

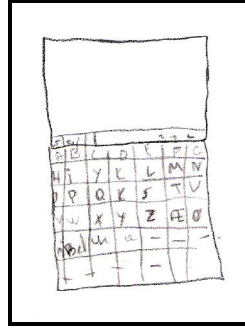
İnci (10 yaş)

'Bilgisayar oynamayı seviyorum, bilgisayar resim yaptım' şeklinde bir ifade ile resminde ne yapmak istediğini anlatan Ümran'ın resminde de popüler kültür ögesi olarak 'bilgisayar' ana teması dikkat çekmektedir. Resminde ve resmine dayalı yazılı anlatımında popüler kültür ögesi olarak 'bilgisayar'a yer veren öğrencilerden Nesrin 'PC çizdim, oynaması çok güzel' şeklinde resmini anlatırken Kübra ise 'Bilgisayara çok sevdiğimi çizdim' şeklinde resmini ifade etmektedir.

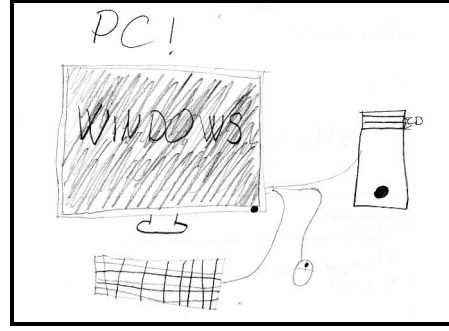

Ümran (12 yaş)

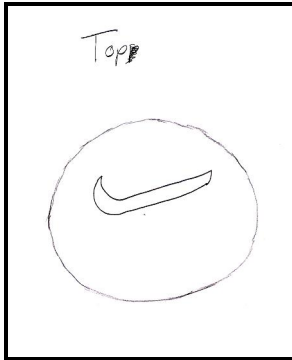

Nesrin (11 yaş)

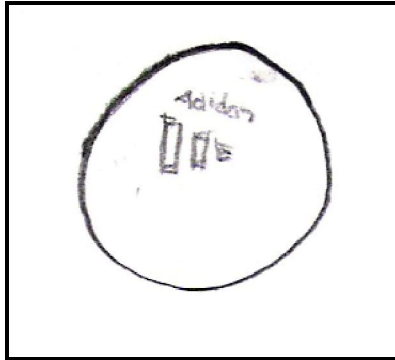

Kübra (12 yaş)

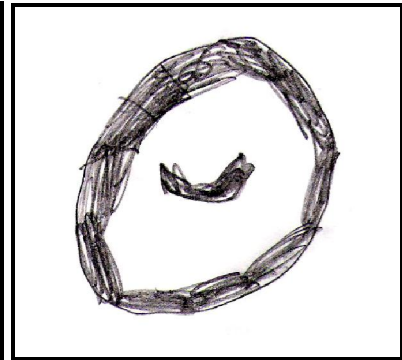
'Top, çünkü ben hep top oynuyorum' ifadesi ile resmini anlatan Abdullah'ın resminde popüler kültür ana teması olarak 'spor'dan bahsetmek mümkün. Abdullah'ın resminde yazılı anlatımında yer almayan ancak resminde belirgin bir şekilde göze çarpan ve 'ticari markalar' ana teması altında nitelendirilebilecek bir popüler kültür öğesinin varlığı gözlemlenmektedir. Yine aynı şekilde Ayhan'ın ve Ezgi'nin de resimlerinde hem 'spor' hem de 'ticari marka'dan popüler kültür öğesi olarak söz edilebilir.

Abdullah (13 yaş)

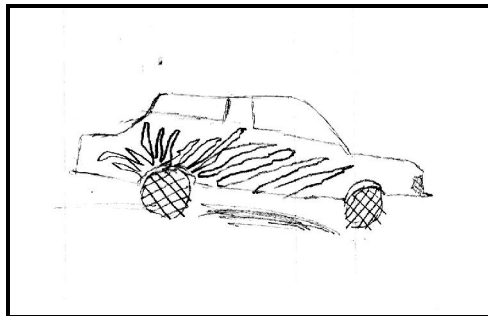

Ayhan (10 yaş)

Ezgi (11 yaş)

Resimlerinde popüler kültür öğesi olarak 'TV&Bilgisayar Figürleri' ana teması altında 'Tele-tabies' ve 'Konuşan Araba' isimli televizyon karakteri göze çarpan Hakan 'Konuşan araba sevdiğimi yaptım, konuşan arabalar en çok sevdiğim şey' ve Ömerhan 'Teletabileri çizdim, TV de gördüm komiğime gitti' şeklinde ifadelerle resimlerini anlatmaktadırlar. Ömerhan'ın resminde 'TV&Bilgisayar Figürleri' popüler kültür teması dışında 'ticari marka' ana teması da yer almaktadır. Ancak Ömerhan yazılı anlatımında 'ticari marka' ana temasından bahsetmemektedir.

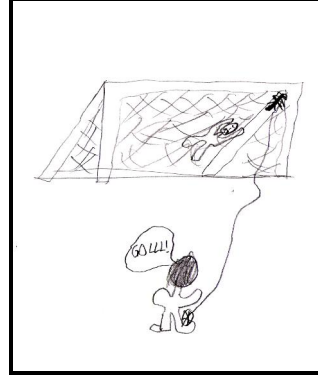
Hakan (12 yaş)

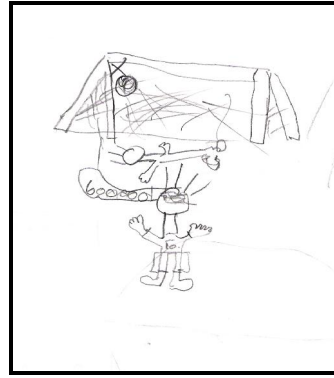
Ömerhan (12 yaş)

Resminde popüler kültür öğesi olarak 'spor' ana teması gözlemlenen öğrencilerden Ecir Ali resimsel anlatımlarına dayalı yazılı ifadesinde 'Ben resmimle futbol anlatmak istiyorum, Ben bir kale ve bir top

yatım, çünkü en sevdiğim spor ve güzellik' şeklinde görüşlerini belirtmektedir. Resminde aynı temaya yer veren Hüseyin de 'Topu sevdiğim için onu çizdim, futbol anlatmak istiyorum, çünkü topu sevdiğimden' şeklinde görüşlerini belirtmektedir.

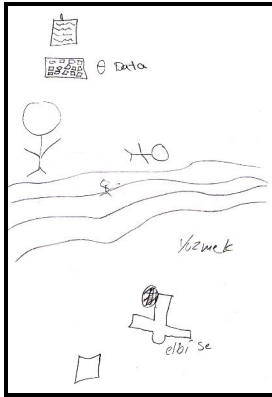

Ecir Ali (12 yaş)

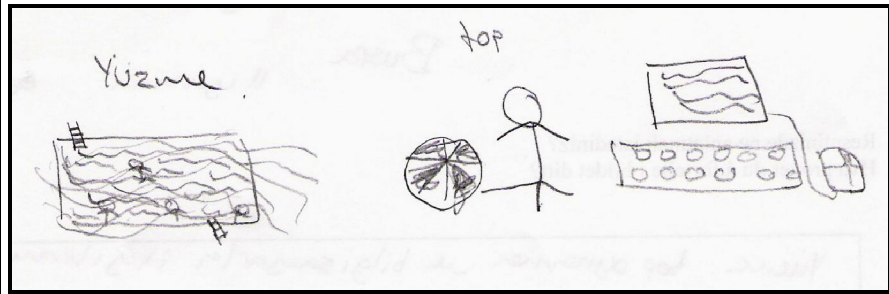

Hüseyin (11 yaş)

Resminde 'spor' ana teması altında 'futbol' dışındaki sporlara yer veren öğrencilerden Yeşim resmine dayalı yazılı anlatımında 'Değişik şeyler seviyorum, top, elbise, yüzmek, arkadaşlar, pc, daha çok var, onları çok seviyorum' şeklinde görüşlerini ifade etmektedir. Yeşim, resimsel anlatımında 'spor' ana teması dışında 'bilgisayar' ve 'giysi' ana temalarına da popüler kültür öğesi olarak yer vermektedir. Yine 'futbol' alt teması dışında bir 'spor' ana teması olan 'yüzme'ye yer veren öğrencilerden Büşra ise resmine dayalı yazılı anlatımında 'Yüzme, top oynama ve bilgisayarla ilgilenme, havuz top, adam, bilgisayar, maus resmi yaptım, 3 çeşit tema çünkü ben onları seviyorum' şeklinde görüşlerini belirtmektedir. Büşra'nın resminde 'yüzme' alt teması dışında popüler kültür öğesi olarak 'spor' ve 'bilgisayar' ana temaları da yer almaktadır.

Yeşim (11 yaş)

Büşra (11 yaş)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada öğrenci resimlerine ve resimlerine dayalı yazılı ifadelerine bağlı bulgular aslında günümüz popüler kültürü içerisinde vurgulanan ve önemsenen etkinlikler ile doğru orantılıdır denilebilir. Örneğin 'spor' ana teması altında 'futbol' alt temasına çoğunlukla yer verilmesi günümüz popüler kültürü içerisinde futbol sporunun ne derece yaygın olduğu düşünüldüğünde şaşırtıcı değildir. Bu durum öğrencilerin birbirleri ve çevre ile iletişimlerinin yanında basılı medya, televizyon, internet teknolojisi gibi popüler kültür oluşumunun ve yaygınlaşmasının temeli olan kitle iletişim araçları ile etkileşimlerinin de bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Serpemen'in (1998) yılında çocuklara yönelik reklam ve tüketim alışkanlıkları ile ilişkisini incelediği ve reklamların ve dolayısı ile medyanın çocuklar üzerinde oluşturduğu baskıyı ve popüler kültür etkilerini vurguladığı araştırması araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Çünkü televizyon kaynaklı ürün ve ticari markaların araştırmada yoğun bir biçimde ortaya çıkması popüler kültürün çocuklar üzerindeki etkisine ilişkin bir göstergedir.

Öğrencilerin resimlerinde popüler kültür ana teması olarak yine çoğunlukla gözlemlenen popüler kültür ana teması olan 'bilgisayar' ve 'ticari marka' ise yine günümüz popüler kültürünün vazgeçilmez öğeleri olarak nitelendirilebilir. Yeni nesil bilgisayar temalı içeriklerle artık günümüzde çok yoğun ve etkili bir biçimde ilgilenilmektedir. Bu durum dijital kültürün, dijital yeterliklerin ve dijital ilgi alanlarının oluşmasına neden olmaktadır. Özellikle sanal ortamlardaki oyunlar, etkileşimler ve uygulamalar yeni nesil tarafından hızlı bir biçimde benimsenmekte, tüketilmekte ve yenilenmektedir. Gelişen teknoloji, bilgisayarların ucuzlaması ve her eve girmesi dijital kültürün yaygınlaşmasına doğrudan etki etmektedir (Binark ve Diğerleri, 2009).

Öğrencilerin küçük bir kısmının resimsel anlatımlarında 'giyim', 'televizyon&bilgisayar figürleri' 'günlük yaşam etkinlikleri' ve 'müzik' ana temaları altında 'play station, teletabiler ve konuşan arabalar, mp3 player, oyun' alt temaların yer vermekte oldukları gözlemlenmektedir. Bu alt temalardan bir kısmının (play station, teletabiler, konuşan arabalar) 10-13 yaş arası çocukların oldukça dikkatini çeken ve yaygın olarak kullanılıp takip edilen figürler arasında yer almakta olduğu söylenebilir. Ancak araştırma kapsamında bu alt temalar öğrenciler tarafından çok vurgulanan temalar arasında yer almamaktadır. Araştırma kapsamında öğrencilerin yalnızca 2'sinin 'günlük yaşam etkinlikleri' ana teması altında 'çocuk oyunları' alt temasına yer vermeleri ise oldukça dikkat çekicidir. Çünkü araştırma örneklemindeki öğrencilerin yaşları düşünüldüğünde hem sosyal, hem de fizyolojik gelişimleri açısından öğrenciler için son derece önemli olan çocuk oyunlarına yalnızca 2 çocuk tarafından resimsel anlatımlarında yer vermeleri günümüz popüler kültürünün bir sonucu olarak vurgulanabilecek bir durum olan teknolojinin sosyal iletişimi sınırlandırması ile ilişkili olabilir. Bazı araştırmacılara göre popüler kültür ve popüler kültüre dayalı görsel kültür dünyayı yeniden şekillendirmektedir. Kitle iletişim araçlarının son derece yaygınlaşması ve yaygınlaşmaya devam etmesi ile popüler kültür öğeleri öğrencilere daha ilgi çekici hale gelmektedir (Hughes, 1998; Freedman, 1999; Freedman, 2003; Chapman, 2003). Kaya ve Tuna (2008) tarafından gerçekleştirilen ve ilköğretim öğrencilerinin sosyalleşmesi sürecini medya kültürü bağlamında inceleyen araştırma öğrencilerin sosyal iletişim sürecini başka popüler kültür temaları ile sınırlandırmalarına ilişkin elde edilen bulgu ile benzerlik taşımaktadır. Kaya ve Tuna (2008) araştırmaya katılan öğrencilerin üçte ikisini televizyon bağımlısı olarak nitelendirmekte ve araştırmalarında medya iletişim araçları ile popüler kültür ürünleri karşısında, sosyalleşme sürecinin önemli bir aşamasında bulunan çocukların gerçeklerden uzaklaşma eğiliminde oldukları ortaya konulmaktadır. Yine benzer şekilde çocukların televizyon programlarına ilişkin tercihleri ile ilgili Cesur ve Paker (2007) tarafından gerçekleştirilen araştırma bulguları da sosyal istenirliği yüksek çocuklar için medyanın bir tehdit olduğunu vurgulamaktadır. Alver ve Gül (2005) ise bin çocuk üzerinde gerçekleştirdikleri bir araştırmada çocuklar için oyun ve oyun anlayışlarında ciddi bir değişim meydana geldiğini vurgulamaktadırlar. Günümüzde çocukların büyük bir çoğunluğu sosyal etkileşimler yolu ile oluşturulan oyunlar yerine bilgisayar başında oyun oynamayı tercih etmektedirler.

Araştırma kapsamında öğrencilerin resimlerinin tamamına yakınında popüler kültür öğelerine yer vermeleri aslında öğrencilerin içinde buldukları kültürle de ilişkilendirilebilir. Çünkü araştırmanın gerçekleştirildiği Fjel Çok Kültürlü İlköğretim Okulu'nun öğrencileri, çok kültürlü bir okulda ve günlük yaşamlarında çok kültürlü bir toplulukla birlikte yaşamaktadırlar. Etkin kültür Norveç kültürüdür, bir çok farklı milletten kültür de araştırmanın gerçekleştirildiği okulun bulunduğu bölge olan Drammen'de yer almaktadır. Bu durum öğrencilerin günümüzde evrensel dili haline gelen popüler kültür öğelerine bu derece yoğun bir biçimde yer vermelerinin nedeni olarak gösterilebilir. Çünkü araştırma örnekleminde yer alan öğrenciler aslında ait oldukları kültürü, yaşadıkları kültürü ve çevrelerinde etkileşimde buldukları diğer kültürleri sentezlemekte ve kendilerine yeni bir kültürel dil oluşturmaktadırlar. Bu noktada ise öğrencilerin çevrelerinde önem verdikleri, sevdikleri ve öncelikle akıllarına gelen temalar ya da imajların birbirleri ile etkileşimleri sonucu en çok karşı karşıya buldukları popüler kültür temalarını içerdiği söylenebilir. Günümüzde yeni teknolojiler ve yeni teknolojilerin sunduğu iletişim olanakları toplumlararası yoğun, geniş kapsamlı, hızlı ve çok yönlü bir küresel kültür akışına neden olmaktadır (Kırca, 2001:176). Bu durum yerel ve ulusal kimliklerin baskın kültür bağlamında yeniden ele alınıp özgün niteliklerinden ayrılması anlamına gelmektedir (Akça, 2003). Bu noktada popüler kültür de baskın kültürün nitelikleri bağlamında bireyler tarafından yorumlanmaktadır. Teknoloji destekli iletişim ortamları, kültürleri baskın kültürün egemenliğinde bir

semboller, etkileşimler ve iletişimler dünyasına itmekte bu noktada yerel kültürler değişmektedir (Yetim, 2004).

Diğer yandan araştırma kapsamında öğrencilerin çevrelerindeki en sevdikleri imaja ilişkin soru kapsamında yaptıkları resimsel anlatımlarındaki öğelerin tamamına yakınının popüler kültür öğeleri olması aslında çocukların konu olarak popüler kültür imajlarını daha kolay ifade edebilmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Çünkü popüler kültür imajları çocukların algıda seçiciliğin gereği sonucu daha ayrıntılı ifade edebileceği imajlardır.

Çocuklar aynı zamanda çevrelerinden çok etkilenmektedir. Yaşlılarıyla etkileşimde bulunurken, çevrelerinde çok bilinen ve popüler olan imajları daha kolaylıkla bilgi olarak edinmekte ve bu bilgiyi yansıtmakta zorluk çekmemektedirler. Araştırma bulgularına dayalı olarak öğrencilerin resimlerinde tamamına yakınının popüler kültür öğelerine yer vermelerinin nedenlerinden biri de yaşlıları ile etkileşimleri sonucu popüler kültür imajlarını daha çok bilgi olarak edinmiş olmaları olasılığı da nedenler arasında gösterilebilir.

Çocuklar arasında popüler kültür kavramları açısından cinsiyet olarak da farklılıklar bulunabilmektedir. Ancak araştırma kapsamında popüler kültür öğeleri incelendiğinde kız öğrencilerin büyük çoğunluğunda da erkek öğrencilerin daha çok ilgisini çekebileceği düşünülen popüler kültür öğelerine yer verdikleri gözlemlenmektedir. Örneğin 'futbol' alt temasına resimlerinde yer veren kız öğrenci sayısı 8 erkek öğrenci sayısı ise 17, 'spor' ana teması kapsamında ise kız öğrenci sayısı 10, erkek öğrenci sayısı 18'dir. Resimsel anlatımında erkek öğrencilerin daha çok ilgisini çekebileceği düşünülen ana temalardan olan 'bilgisayar'a yer veren kız öğrenci sayısı 9'ken erkek öğrenci sayısı yalnızca 2'dir. Bunun yanı sıra örneğin 'giysi' ana temasına yer veren kız öğrenci sayısı 6 iken, bu temaya yer veren erkek öğrenci hiç yoktur. Bu örnek ise cinsiyet farklılıklarına yönelik ilgiler ve eğilimlerin göstergesi olarak nitelendirilebilir. 'Ticari marka' ana teması açısından ise cinsiyetler arasında belirgin bir farklılık gözlemlenmemektedir.

McFee (1991)'ye göre sanat eğitimi toplumun ihtiyacı olan kültürel değişimi dikkate almalıdır. Sanat eğitimi bir tür kültürel iletişimdir. Belirli toplulukların sahip oldukları inanışlar, değerler, davranışlar, yaşam biçimi vb. şeyler aslında alt kültürleri oluşturmaktadır. Popüler kültür ise bu alt kültürlerin evrensel olarak birleştikleri noktalarda ortaya çıkmaktadır. Evrensel anlamda alt kültürlerin varlığını sürdürebilmesi ya da kültürlere ilişkin farkındalık oluşturulabilmesi özellikle yeni nesil açısından popüler kültür ile ilişkilendirilmesi ile mümkündür.

Aslında araştırmada ortaya çıkan bulgular günümüz yeni neslinin sosyal yaşamdan, toplumdan ve kültürden sanatsal duyarlılıkları ile ortaya koyarken ne derece etkilendiklerinin de bir göstergesidir. Bu durumda toplumların alt kültürleri hem evrensel hale getirmek hem de sürdürülebilirliğini sağlamak adına popüler kültürü göz ardı etmemeleri gerekir. Popüler kültür birçok alan içerisinde ele alınmaktadır. Akademik, sanatsal, edebi, iletişim vb. birçok disiplinde popüler sanat, popüler tasarım, kitle iletişimi, eğitim ve eğitim kurumları, günlük yaşam yolları, edebiyat, fiziksel popüler kültür, teknoloji, yöntem bilim, performans, yer ve zaman, etnik kültürler vb. bir çok popüler kültür teması bireylerin karşısına çıkmakta, bireyler tarafından oluşturulmakta, yorumlanmakta ya da paylaşılmaktadır (Korkmaz & Seçkin, 2005). Özellikle eğitim kurumlarının popüler kültürü eğitimle ilişkilendirmesi bu açıdan son derece önemlidir. Sanat eğitimi, popüler kültürü eğitimle ilişkilendirmede en etkin olabilecek eğitim süreçlerinden biridir. Wilson ve Wilson (1977) çocukların sanatsal öğrenme süreçlerinin aslında bir çeşit sosyal öğrenme olduğunu vurgulamaktadır. Sanat eğitiminin sosyal öğrenmeye dayalı bir çeşit kültürel öğrenme olduğu da düşünülürse sanat eğitimi sürecinde popüler kültürü kullanarak kültürel değerleri vurgulamak oldukça önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Akca, G.. (2003). Küreselleşme ve Ulus-Devlet, *Selçuk İletişim*, (3)1, ss. 74-81.
- Aland, J. (2005). The Arts: In Schools: Beyond 2000. Queensland Studies Authority. Accessed on 18/09/2005, from <http://www.qsa.qld.edu.au/yrs1to10/kla/arts/research.html>
- Alver, F. ve Gül, A.A. (2005). Çocukların medya kullanımı. 2. *Uluslararası Çocuk ve İletişim Konferansı'nda sunulmuş bildiri*, İstanbul Üniversitesi.

- Arnstine, D. (1990). Art, aesthetics, and the pitfalls of discipline-based art education. *Educational Theory*, 40 (4): 415-422.
- Buckingham, D. (1998) *Teaching Popular Culture: Beyond Radical Pedagogy*. London: UCLPress.
- Chapman, L. H. (2003). Studies of the mass art. *Studies in Art Education*, 44(3), 230-243.
- Cole, A. L., & Knowles, J. G. (2001). *Lives in context: The art of life history research*. Walnut Creek, CA: AltaMira Press. (262 p.)
- Binark, M., Sütcü, G. B. & Fidaner, I. B., (2009). *Dijital oyun rehberi*, Kalkedon Yayınları.
- Boughton, D & Mason, R. (1999) *Beyond multicultural education: International perspectives*, Waxman Munster New York , Volume 3, p. 3
- Cesur, S. & Paker O. (2007), Televizyon ve çocuk: Çocukların TV programlarına ilişkin tercihleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*.6(19), ss. 106-125
- Clarke, R. (1996). The meaning of artistic tradition in a multicultural society, *Journal of Art and Design Education*, Vol 8/ 3, p. 171
- Dawn, J. & Southcott, J. (2006). Multiculturalism in arts education: engaging schools in effective and authentic pedagogies, in *AARE 2006 conference papers*, Australian Association for Research in Education (AARE), Coldstream, Vic., pp. 1-6.
- Denzin N.K. & Lincoln, Y.S. (eds.). (2005). *The Sage Handbook of Qualitative Research*, Third Edition, Sage, Thousand Oaks.
- Efland, A. D. (1995). Change in the conceptions of art teaching. In *Context, content, and community in art education beyond postmodernism*, ed. Neperud, R. NY: Teachers College Press.
- Eisner, E. (2002). *The arts and the creation of mind*. New Haven, CT: Yale University Press.
- Eisner, E., & Barone, T. (1997). Arts-based educational research. In R. M. Jaeger (Ed.), *Complementary methods for research in education* (2nd ed., pp. 73-94). Washington, DC: American Educational Research Association.
- Eisner, E. W. (1991). What the arts taught me about education. In *Reflections from the heart of educational inquiry: Understanding curriculum and teaching through the arts*, eds. Willis, G. and Schubert, W. H., 34-48. Albany, NY: SUNY.
- Finley, S. (2005). Arts-based inquiry: Performing revolutionary pedagogy. In N. K. Denzin and Y. S. Lincoln (Eds.). *Handbook of Qualitative Inquiry*, 3rd edition. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Francesco, Anne M. ve Barry A. Gold. (1998), *International Organizational Behavior*, Prentice Hall, New Jersey.
- Freedman J. (1999, March). Implement aspects of social reconstruction theory into classroom practice. *An international symposium in art education. The prospects of art education in the 21st century*, Taiwan museum of art.
- Freedman, K. (2003). The importance of student artistic production to teaching visual culture. *Art Education*, 56(2), 38-43.
- Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences, international differences in work-related values*. Berverly Hills, CA: Sage.
- Hughes, A. (1998). Reconceptualizing the art curriculum. *Journal of Art & Design Education*. 17(1), 41-49.
- MacPhail, Ann & Kinchin, Gary (2004) The use of drawings as an evaluative tool: students' experiences of Sport Education. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 9, (1), 87-108. (doi:10.1080/1740898042000208142)
- Hudson, P. & S. Hudson. (2001). Linking visual arts with science and technology in the primary classroom. *Investigating: Australian Primary and Junior Science Journal*, 17 (4): 26-29.
- Kaya, K. & Tuna, M. (2008). İlköğretim çağındaki çocukların sosyalleşmesinde televizyonun etkisi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, (5)17, ss.159-182.
- Kluckhohn, F.R. & Strodtbeck, F.L. (1961). *Variations in Value Orientations*. Evanston, Ill.: Row, Peterson
- Korkmaz, İ. E. & Seçkin A. (2005) *Popüler kültür ve iletişim*, Erk Yayınları
- Mahlmann, J. (n.d.). What students should know and be able to do in the arts: Summary statement. Cited in
- Kırca, S. (2001). Medya ürünlerinin küresel yayılımı, yerelleştirilmesi, uluslararası kimliklerin yaratılması, *Doğu-Batı Dergisi (Popüler Kültür Sayısı)*, (4)15, ss. 173-184.
- Russell-Bowie, D. (2006). *MMADD about the arts! An introduction to Primary Arts Education*, Frenchs Forest, NSW: Pearson Education Australia. McFee, J.K. (1991). Art Education Progress: A Field of dichotomies or network of mutual support. *Studies in Art Education*, 32(2), 13-14.

- Marsh, J. (Ed.). (2005). Popular culture, new media and digital literacy in early childhood. London: RoutledgeFalmer.
- McCarthy, C., Giardina, M.D., Harewood, S.J., and Park, J.K. (2003) Contesting culture: Identity and curriculum dilemmas in the age of globalization, postcolonialism, and multiplicity. *Harvard Educational Review*, 73 (3), 449-465.
- Trompenaars, F. (1993). *Riding the Waves of Culture*. London: Brealey. Welch & Greene, 1995).
- Wilson, B., & Wilson, M. (1977). An iconoclastic view of the imagery sources in the drawing of young people. *Art Education*, 30(1), 5-11.
- Yetim, N. (2004). Küresel üretim yapılanmasına kültürel yanıtlar: Ulusal-yerel?, *Doğu-Batı Dergisi (Dünya Neyi Tartışıyor ? I: Küreselleşme Sayısı)*, (5)18, ss. 133-143.